

En bil men ett hus

Berättelse

När du lär dig svenska kommer en svår fråga snabbt: heter det “en” eller “ett”? Det heter en bil, men ett hus. En stol, men ett bord. Många känner sig osäkra. De tror att man bara måste lära sig varje ord utantill.

Svenska substantiv finns i två grupper. Den ena gruppen tar “en”. Det kallar vi en-ord, till exempel en bil och en stol. Den andra gruppen tar “ett”. Det kallar vi ett-ord, till exempel ett hus och ett bord. Du ser gruppen genom att sätta en eller ett framför ordet.

Du ser det också i bestämd form. Ett en-ord får ändelsen -en: en bil blir bilen, en stol blir stolen. Ett ett-ord får ändelsen -et: ett hus blir huset, ett bord blir bordet. Därför är det bra att veta vilken grupp ordet hör till.

Det finns inget helt säkert sätt att veta om ett ord tar en eller ett. Men det finns några knep. De flesta ord är en-ord. Ungefär 75 till 80 procent av orden tar “en” (det är en ungefärlig siffra). Så om du inte vet, gissa “en”. Då har du oftast rätt.

Ett annat knep: ord för människor och djur är oftast en-ord. Vi säger en lärare, en hund och en katt. Men det finns undantag, till exempel ett barn och ett lejon.

Här kommer det bästa rådet. Lär dig alltid “en” eller “ett” direkt tillsammans med ordet. Skriv inte bara “bord” i din ordlista, utan “ett bord”. Då blir det lättare att minnas.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en-ord	ett ord som tar “en”, till exempel en bil
ett-ord	ett ord som tar “ett”, till exempel ett hus
substantiv	ett ord för en sak, en person eller ett djur
utantill	så att man kan något helt utan att läsa
grupp	flera saker som hör ihop
gissa	svara utan att vara helt säker
undantag	ett fall där regeln inte gäller
ungefär	inte exakt, men nära
bestämd form	formen bilen, huset (inte en bil, ett hus)
råd	förslag om vad man bör göra

Läsförståelsefrågor

1. Vad menar texten med ett “en-ord”?
 1. Ett ord som tar “ett”, till exempel ett hus.
 2. Ett ord som tar “en”, till exempel en bil.
 3. Ett ord som man bara säger en gång.
2. Vilket är det första knepet i texten?
 1. Att alla ord är ett-ord.
 2. Att de flesta orden är en-ord, så det är smart att gissa “en”.
 3. Att man aldrig kan veta vilket ord som är rätt.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. De flesta svenska ord är en-ord.
 2. Ordet “barn” är ett en-ord.
 3. Alla elever tycker att en eller ett är lätt.
4. Vilket råd ger texten för hur du ska lära dig ett nytt ord? Svara med egna ord.
5. Texten säger att du kan gissa “en” om du är osäker. Varför är det ofta ett bra knep? Svara med stöd i texten.

Facit

1. 1. Ett ord som tar “en”, till exempel en bil.
2. 1. Att de flesta orden är en-ord, så det är smart att gissa “en”.
3. 1. ja b) nej (det heter ett barn, alltså ett ett-ord) c) det står inte i texten
4. Exempel på svar: Att lära sig “en” eller “ett” direkt tillsammans med ordet, till exempel skriva “ett bord” och inte bara “bord”.
5. Exempel på svar: För att ungefär 75 till 80 procent av orden är en-ord, så chansen att det är rätt är stor.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret grammatiktext som passar för att öva genus (en-ord och ett-ord) och bestämd form (-en/-et).
Tema: varför svenskans en/ett är svårt och hur man kan ta hjälp av enkla knep. Fråga 5 kräver en första, enkel slutsats om sannolikhet. Låt eleverna jämföra med sina egna språk: har de grammatiskt genus, och hur visar man det där?

Diskussionsfrågor

- Har ditt språk också “en” och “ett”, eller något liknande? Hur fungerar det?
- Vilka svenska ord brukar du blanda ihop, en eller ett? Ge exempel.
- Texten säger att man kan gissa “en” om man är osäker. Brukar du gissa när du inte vet ett ord, eller väntar du tills du är säker?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv fyra saker i ditt rum med rätt artikel, till exempel “en lampa” och “ett bord”.

Källor och faktagranskning

- Institutet för språk och folkminnen (Isof), Frågelådan: Hur vet man om ett substantiv har n-genus eller t-genus? – <https://frageladan.isof.se/faqs/30789>
- Institutet för språk och folkminnen (Isof), Frågelådan: Kan ett substantiv ha både n- och t-genus? – <https://frageladan.isof.se/faqs/30786>
- Institutet för språk och folkminnen (Isof), Frågelådan: Vilka genus har svenska språket? – <https://frageladan.isof.se/faqs/48424>
- Wikipedia: Utrum (svenska) – <https://sv.wikipedia.org/wiki/Utrum>

Faktagranskad mot Isof och Wikipedia i juni 2026. Nyckelfakta: Svenska substantiv har två grammatiska genus. Utrum kallas också n-genus och tar artikeln “en” (en bil); neutrum kallas också t-genus och tar artikeln “ett” (ett hus). Man ser genuset genom att sätta en eller ett framför ordet. Genus syns också i bestämd form: en-ord får ändelsen -en (bilen, stolen) och ett-ord får ändelsen -et (huset, bordet). För SFI-elever räcker oftast orden “en-ord” och “ett-ord”. Enligt Isof är n-genus (en-ord) det vanligaste; en vanlig uppskattning är att ungefär 75–80 procent av substantiven är en-ord. Knep med undantag: ord för levande varelser (människor, djur) är oftast en-ord (en lärare, en hund, en katt), med undantag som ett barn och ett lejon. Vissa ändelser signalerar oftast en-ord, t.ex. -are, -ing/-ning, -het, -else och -tion (en lärare, en tidning, en skönhet, en frestelse, en station). Dagar, månader och årstider är oftast en-ord (en måndag, en sommar), liksom de flesta växtnamn, med undantag som ett år och ett träd. Vissa ord har vacklande genus och fungerar med både en och ett, t.ex. en/ett öl, en/ett kaffe, en/ett test och en/ett paraply. OSÄKERHETER/MYTER: Den exakta andelen en-ord (omkring 75–80 procent) varierar mellan källor och beror på vilket ordmaterial man räknar på – siffran anges därför som ungefärlig, inte exakt. Reglerna om ändelser och betydelsegrupper är minnesregler med många undantag, inte heltäckande lagar – de formuleras som “oftast” och “brukar”, aldrig “alltid”. Isof betonar att det inte finns något helt säkert sätt att avgöra genus från ordets form eller betydelse; det bästa rådet är att lära in genuset tillsammans med ordet (“ett bord”, inte bara “bord”). Termerna utrum/neutrum respektive n-genus/t-genus betyder samma sak. Vid vacklande genus kan valet ibland skilja mellan allmänspråk och fackspråk eller mellan dialekter; detta presenteras försiktigt och utan att peka ut något som “fel”.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.